

Nyhedsbrev

[Åvænget 4, 4891 Toreby L. tlf. 2144 0831](#)
info@marielyst-grundejerforening.dk
formand@marielyst-grundejerforening.dk
www.marielyst-grundejerforening.dk

Nyhedsbrev

7. årgang nr. 2 - maj 2024

Vand igen...

Dette var desværre ikke et ualmindeligt syn i Marielyst i denne vinter. Vand var derfor også den direkte årsag til et møde med den kommunale forvaltning. I det seneste nyhedsbrev fra marts omtalte grundejerforeningen, hvilke spørgsmål om afvanding, bestyrelsen ville drøfte med Guldborgsund Kommune og Guldborgsund Forsyning. I dette nyhedsbrev referes de vigtigste konklusioner fra dette møde. Desuden fokuserer vi på, hvordan bestyrelsen forestiller sig vandaflodningen gjort bedre gearet til de kommende års nedbør.

(Foto: Flemming J. Mikkelsen)

Marielyst Grundejerforenings bestyrelse – og rigtig mange af jer grundejere - har det seneste halve år haft særdeles megen kontakt med Guldborgsund Kommune og Guldborgsund Forsyning. Det skyldes den megen regn, som har præget vores område med oversvømmede grunde, oversvømmede huse, toiletter, der ikke fungerede, dræn og kloakker, som har været fyldt til randen af deres kapacitet.

I vores nyhedsbrev i marts beskrev bestyrelsen, hvad vi på et dengang plaanlagt møde den 8. april ville drøfte med kommune og forsyning vedrørende vandaflledning fra vores område.

I dette nyhedsbrev koncentrerer vi også om, hvad bestyrelsen fremadrettet på kort og på lang sigt vil fokusere på i samarbejdet med Guldborgsund Kommune og Guldborgsund Forsyning om vandaflledningen.

Referat fra mødet den 8. april, som blev inspirationen til vores fremtidig samarbejde, findes ligeledes i dette nyhedsbrev.

[Marielyst Grundejerforening mener:](#)

Kommunen skal tage ejerskab på afvandings-projekt i Marielyst

Guldborgsund Kommune skal stå i spidsen for det store infrastruktur- og klimatilpasningsprojekt, det er at sikre en tidssvarende afvandingsplan for hele Marielyst-området. Et afvandingslaug, som foreslået af forvaltningen, kan ikke være eneansvarlig for denne vigtige opgave.

Hele Marielyst-området har det seneste halve år været stærkt præget af et meget regnfuldt klima. Det har betydet store problemer med afledning af overfladevand og kloakvand, og mange sommerhuse er blevet vandskadede som følge af oversvømmede sommerhusgrunde. Mange sommerhuse har ligeledes ikke kunnet bruge toiletterne, fordi kloaksystemer har været overbelastet.

Marielyst Grundejerforening ønsker derfor en klar aftale med Guldborgsund Kommune og Guldborgsund Forsyning om en fremtidssikring af afledningen af overfladevand og kloakvand samt en klar ansvarsfordeling blandt de aktører, der i fremtiden har eller vil få tildelt et ansvar for afledning af overfladevand og kloakvand. I øjeblikket er ansvarsfordelingen meget diffus, og der findes drænsystemer – af kommunen betegnet private dræn – som ingen vil påtage sig ansvaret for.

Det er uholdbart, og Marielyst Grundejerforening støtter derfor – som de øvrige grundejerforeninger i området - op om Guldborgsund Kommunes initiativ med at få klarlagt en tydeligere og enklere ansvarsfordeling blandt aktørerne, der skal stå for afvanding i Marielyst.

Men herefter ophører den brede enighed nok. Etableringen af et nyt afvandingslaug, som foreslået af Guldborgsund Kommunes forvaltning og anbefalet til kommunens politikere, er ikke en optimal løsning. Et afvandingslaug kan ikke være eneansvarlig for denne store opgave.

I Marielyst Grundejerforenings bestyrelse nærer vi naturligvis respekt for det arbejde, som i dag udføres af de uformelle og ikke kommercielt drevne laug. Men de er ikke sammensat med professionel kompetence, faglig erfaring og indsigt til at forestå omfattende klima-, miljø- og lovgivningsmæssige tunge projekter – herunder udformning af EU-udbud.

Den fremtidige afvanding af Marielyst er formentlig så omfattende et afvandings- og klimatilpasningsprojekt med udvidelser og nyetablering af afvanding/drænløsninger - herunder kapacitet i Nord- og Sydkanalerne, pumpestationen i

Marrebæk og udledning til Guldborgsund – at det kræver, at Guldborgsund Kommune stiller sig i spidsen for projektet og påtager sig et ejeransvar, som man ser andre kommuner gøre.

Når vi i bestyrelsen stiller dette krav til kommunen, hænger det også sammen med, at det er bestyrelsens opfattelse, at der er tale om, at fortidens manglende kommunale prioritering af kloakering og afvanding nu rammer ekstra hårdt og tydeligt på grund af klimaændringer. Der er tale om opgaver, som burde være løst i takt med udvidelserne i sommerhus-områderne i 1960'erne og 1970'erne, da den daværende kommune i området godkendte dels nye sommerhusområder, og dels en udvidet anvendelse af sommerhuse. En politik, som Guldborgsund Kommune har videreført blandt andet med henvisning til kommunens erhvervsstrategi, hvor den fremtidige udvikling i Marielyst er udpeget som vækstlokomotivet.

Bestyrelsen mener, at løsning af de kommende store opgaver skal ske i kommunalt og statsligt regi. Relevant kan det måske være at overveje at forankre eventuelle rutinemæssige driftsopgaver i et såkaldt afvandingslaug. Blot det pågældende afvandingslaug ikke bliver eneansvarlig for drift og udvikling. Et afvandingslaug virker i sin form umiddelbart lidt som et levn fra fortiden, der med fordel kunne nedlægges og drifts- og anlægsopgaver i stedet placeret hos Guldborgsund Forsyning.

På kort sigt

Det er det mere langsigtede perspektiv. På hel kort sigt bør Guldborgsund Kommune sikre, at der skabes mulighed for flere lokale initiativer. Det vil sige, at der kan etableres lokale grøfter til afvanding, lokale vandaflædningsbassiner samt tilslutning af omfangsdræn, som kan – eventuelt med dispensation i forhold til vandsektorloven – tilsluttes det offentlige drænsystem. Lovgivningen hindrer tilsyneladende dette i øjeblikket.

At det offentlige systems kapacitet angiveligt er fuldt udnyttet, kan ikke bruges som argument i en tid, hvor klimaforandringer buldrer hen over hovedet på os. Guldborgsund Kommune må derfor ikke – med vandsektorloven i hånden - komme til at agere som bremseklods på lokale projekter og initiativer – store som små - der kan medvirke til lokal vandaflledning og "vandparkering".

Kommunens argumentation om, at Guldborgsund Forsyning kun er en driftsorganisation, der ikke må udvide sin kapacitet, holder ikke i længden. Se blot på landets største forsyningsselskab, HOFOR, som betjener Københavns Kommune og en række københavnske omegnskommuner.

Selskabet beskæftiger sig med både kloak- og vandaflledning, og det gøres på forskellig måde i de kommuner, selskabet arbejder i. Helt afhængig af, hvilke krav, de forskellige kommunalbestyrelser i de pågældende kommuner stiller til HOFOR. Guldborgsund Kommune bør overveje at stille nye krav til sit forsyningsselskab.

Guldborgsund Kommune og Guldborgsund Forsyning har vist en vis tilbageholdenhed med at rykke ud til grundejere med alvorlige vandproblemer. Desuden har uklarhed om ansvarsfordelingen vakt en vis undren blandt grundejerne. Alle har selvfølgelig stor forståelse for, at det er vanskeligt for både kommune og forsyning at tackle de store vandmængder her og nu. Og at der selvfølgelig ikke findes noget quick fix til afhjælpning af de store udfordringer.

Men hvis kommune og forsyning kommer til at spille rollen som dem, der lægger en dæmper på lokale initiativer til afledning af kloak- og overfladevand vil det på ingen måde vække forståelse blandt grundejere, som føler deres værdier stærkt truet af vand og klimaændringer. Hvis lovgivningen ikke kan ændres eller tilpasses, må kommunen ty til dispensationer.

På ultrakort sigt bør der desuden etableres en eller anden form for akut beredskab, hvor Guldborgsund Kommune/Guldborgsund Forsyning forpligtes til at stille mobilt afvandingsmateriel i form af ekstra pumper, tankbiler, slanger og water tubes til rådighed under akutte vejrforhold.

Vand og opkørte veje var dagligdag i Marielyst vinteren 2024. (Foto: Flemming J. Mikkelsen)

REFERAT:

Møde mellem Guldborgsund Kommune, Guldborgsund Forsyning og Marielyst Grundejerforening mandag den 8. april 2024.

Mødedeltager Marielyst Grundejerforening: Flemming J. Mikkelsen, John Stævngaard, Eigil Petersen og Poul Erbo Mortensen

Mødedeltager Guldborgsund Kommune: Casper Henriksen og Jakob Lysholdt

Mødedeltagere Guldborgsund Forsyning: Niels Rasmussen og Claus Prior.

Resume og baggrund

Behovet for afvanding af hele Marielyst er udtalt efter mange måneders næsten uafbrudt regn. Flere rekorder i nedbør er det blevet til, og det har belastet både kloaksystem og drænsystem. Et fænomen som vi uden tvivl skal forvente vil fortsætte. Meget overfladevand vil altså ikke blot være en 100-års hændelse. Mange kan sikkert huske tilsvarende problemer i 2011.

Ansaret for afvandingen er i dag ifølge kommunen uhensigtsmæssig. Den er fordelt på flere aktører. Der er tale om en kompleks ansvarsfordeling, og ifølge kommunen er den ikke optimal i forhold til en forbedret afvanding af området. Ifølge Guldborgsund Kommune eksisterer der private dræn, som ingen har ansvar for.

Hele området afvandes via kanaler, der ledes til pumpestation ved Marrebæk, der løfter vandet ud i Guldborgsund. Bøtø Nor Landvindingslag står for driften af kanalerne og pumpestationen. Dele af området er ifølge kommunen drænet. Disse drænsystemer er udført af Sydfalster Kommune, men er ikke optaget som spildevandstekniske anlæg i gældende spildevandsplan. Guldborgsund Forsyning har driftsansvaret, men må ikke udbygge drænsystemerne, jævnfør vandsektorloven.

Guldborgsund Kommunes løsning på de stigende vandproblemer er at samle ansaret for afvandingsopgaven i et enkelt offentligt pumpelaug efter vandløbslovens bestemmelser. Kommunen foreslår, at dette kan gøres ved at opdatere det nuværende landvindingslags vedtægter samt udvide og opdatere dets ansvarsområde og partsfordeling.

Det betyder blandt andet lige, at landvindingslagets ansvarsforpligtelser foreslås udvidet til et langt større geografisk areal end man ser i dag. Samtidig er oplægget fra kommunen, at alle de berørte grundejere bliver tvungne medlemmer landvindingslaget og dermed bidragsydende til landvindingslagetlagets aktiviteter.

• Den helt store udfordring er, at ingen i dag har det fulde ansvar for håndteringen af det terrænnære grundvand i de områder, der ikke er drænet og kræver optimering af eksisterende dræn. Dette betyder, at der ikke sker den nødvendige udbygning og optimering af drænsystemerne.

En udfordring er det ifølge kommunen også, at mange af de ca. 7.000 sommerhuse i Gedesby, Bøtø, Marielyst, Sildestrup og Elkenøre ligger i gamle inddæmmede og afvandede områder. Disse områder er lavtliggende – flere under kote 0 - det vil sige havets overflade. Sommerhusområderne er meget sårbare ved blandt andet større nedbørshændelser, stormfloder og stigende grundvandsstand, som vi især har set rigtigt meget af siden årsskiftet.

Ligeledes har anvendelsen af sommerhusene ifølge Guldborgsund Kommune ændret sig siden 1960'erne og 70'erne, hvor en stor del af sommerhusene i Marielyst blev opført. En større del bebos i dag helårsligt af pensionister samt anvendes en større del af året, blandt andet over jul og nytåret, efterårs- og vinterferier.

Ifølge Guldborgsund Kommune er der ligeledes helt ændrede forventninger til serviceniveauet for afvanding. Klimaændringer med stigende havvandstand, mere vinternedbør og stigende grundvandsstand stiller yderligere krav om forbedring afvanding af området.

Sommerhusområderne er i kommunens spildevandsplan udlagt som spildevandskloakeret med håndtering af regnvand på egen grund, hvilket ifølge Guldborgsund Kommune er en udmærket løsning i de sandede jorde. Men det forudsætter en veldrænet grund.

Hvis der oprettes et nyt eller ændres pumpeluag, vil udgiften ifølge kommunen blive pålignet lodsejere inden for interesseområdet efter en partsfordeling. Kommunen vil blive tildelt parter i forhold til de samfundsmæssige interesser, som bl.a. vejejer.

Guldborgsund Kommunes forvaltning forventer, at den nye plan for vandaflledning i Marielyst vil tage et års tid i den politiske proces, hvorefter der vil gå nogle år inden den egentlige plan er implementeret.

Marielyst Grundejerforening vil i den kommende tid søge maksimal indflydelse på udformningen af den fremtidige plan. Det er vores klare holdning, at den klimatilpasningsplan, man lægger op til, ikke kan overlades ensidigt til et pumpeluag. Guldborgsund Kommune er derfor nødt til, at eje og stå i spidsen for disse infrastrukturprojekter og sikre medvirken og statslig støtte under behandling af klima-tilpasninger. Et pumpeluag kan ikke være eneansvarlig for denne store opgave.

Konkrete mødepunkter/svar om problemer med afvanding i Marielyst mellem Guldborgsund Kommune, Guldborgsund Forsyning og Marielyst Grundejerforening

(Mødepunkterne bakkes op af samtlige øvrige grundejerforeninger i Marielyst sommerhus-området)

Generelt er der over en periode et behov for at forbedre afvandingen af Marielyst-området. Hvordan gribes dette projekt an.

Svar: Planen er etablering af et landvindingslaug, der har et samlet ansvar for afvanding af hele området. Ansvar for afvandingen er i dag fordelt på flere aktører. Der er tale om en kompleks ansvarsfordeling, der ikke er optimal i forhold til en forbedret afvanding af området. Når der oprettes nyt eller ændres pumpeluag, vil udgiften pålignes lodsejere inden for interesseområdet efter en partsfordeling. Kommunen vil blive tildelt parter i forhold til de samfundsmæssige interesser, som bl.a. vejejer.

Præcisering af ansvarsfordelingen med hensyn til, hvem der er ansvarlig for hvad: Landvindingslaget Bøtø Nor, pumpestation ved Marrebæk og udpumpning af overfladevand fra hele området, Guldborgsund Kommune, overfladevand/dræn, Guldborgsund Forsyning, kloakker. Grundejerforeningens rolle.

Svar: Hele området afvandes via kanaler, der ledes til pumpestation ved Marrebæk, der løfter vandet ud i Guldborgsund. Bøtø Nor Landvindingslag står for driften af kanalerne og pumpestationen. Dele af området er drænet. Disse drænsystemer er udført af Sydfalster Kommune, men er ikke optaget som spildevandstekniske anlæg i gældende spildevandsplan. Guldborgsund Forsyning har driftsansvaret, men må ikke udbygge drænsystemerne, jvf. vandsektorloven. Præcisering af ansvarsfordelingen er i gang. Målet er at præcisere/styrke Bøtø Nor Landvindingslags ansvarsområde til at omfatte samtlige 7.000 sommerhusejere i området. I øjeblikket koncentrerer landvindingslagets ansvarsområde sig primært mod øst til Nord- og Sydkanalen med nogle afstikkere ind i sommerhusområderne. Ikke alle er omfattet, og derfor er der i dette område et defekt ansvar, som varetages af Bøtø Nor Landvindingslag, Guldborgsund Forsyning og Guldborgsund Kommune. Det betyder, at der også findes en række dræn, som ingen rigtigt vil tage ansvar for. Derfor skal det fremtidige landvindingslaug have en klart defineret rolle med ansvar for al afvanding. Alle grundejere skal være pligtige til at være medlem af landvindingslauget, og alle skal betale kontingent til landvindingslauget. Sådan er det ikke i dag.

Det skal præciseres på hjemmesider, nyhedsbreve, pjecer hvor, den enkelte grundejer skal henvende sig i tilfælde af overfladevand på grunden eller stoppede kloakker.

Svar: Enighed om, at der er et behov for dette. Guldborgsund Kommune og Guldborgsund Forsyning er på vee med brochurer og pjecer.

Lav en liste over ideer og gode råd til sommerhusejere om, hvordan de selv bedst muligt kan være med til at sikre deres grunde og huse mod store vandmængder - og information om, hvordan den enkelte grundejer skal forholde sig, når skaden er sket.

Guldborgsund Kommune og Guldborgsund Forsyning har allerede pjecer og foldere om disse emner, og man er i gang med at opdatere og udvide dem.

Skab mulighed for, at de mest belastede områder i grundejerforeningen har mulighed for vandaflledning via dræn, så den enkelte grundejer kan etablere omfangsdræn på sin egen grund.

Svar: Kan ske gennem et opdateret drænsystem, som et styrket vandaflledningslaug skal tage stilling til. Guldborgsund Forsyning har driftsansvaret, men forsyningen må på nuværende tidspunkt ikke udbygge drænsystemerne - jævnfør vandsektorloven.

Skab mulighed for at der lempes på sokkelhøjde/maksimum højde på sommerhuse i området.

Svar: Ingen aktuelle planer om dette.

Fastsæt en tal for maksimale afløbskoefficienter og befæstelsesgrader på sommerhusgrundene. I tillæg til Klimaplan 2023 bør der indarbejdes regler for, hvor meget den enkelte grundejer maksimalt må befæste sin grund og dermed hindre nedsivning af overfladevand.

Svar: Ingen aktuelle planer om dette. Det kan ifølge Guldborgsund Kommune ikke kontrolleres.

Skab sikkerhed for, at der ikke ledes overfladevand ned i kloaksystemet, der i forvejen er overbelastet.

Svar: Det forsøger Guldborgsund Kommune og Guldborgsund Forsyning allerede. Primært gennem information, hvor man gør opmærksom på, at dette ikke er lovligt.

Skab mulighed for opsamling af regnvand ved etablering af regnvandsbassiner, som kan aflaste området ved store regnskyl.

Svar: Dette kan ikke lade sig gøre, da kommune og forsyning ifølge vandsektorloven ikke har tilladelse til at øge kapaciteten i afvandingssystemet, hvorfor det ikke vil være muligt at komme af med det "parkerede" vand. Guldborgsund Forsyning har driftsansvar, men må ikke udbygge drænsystemerne.

Behov for øget pumpekapacitet på pumpestationen i Marrebæk samt på de mindre pumper på Marielyst.

Svar: Det arbejdes der kontinuerligt med. I øjeblikket pumper der ca. 9.200 liter vand/sekund.

Tidligere tiders grøfter, der gennem årene er blevet tildækket, skal blotlægges og renses op, så de igen kommer til at fungere.

Svar: Det er der ingen mulighed for, da vandet ikke kan ledes ud i de eksisterende afvandingssystemer, hvis kapacitet er fuldt udnyttet, og kommune og forsyning har angiveligt ifølge vandsektorloven ikke tilladelse til at øge kapaciteten i afvandingssystemet. Der vil derfor ikke være mulighed for at komme af med det "parkerede" vand.

Ved udstykning af nye sommerhusområder, bør der tages højde for koter - og måske i stedet for lade de vådeste områder "passe sig selv".

Svar: Det er et politisk spørgsmål, som politikerne tager stilling til.

Der kan kigges på hele sommerhusområdet og laves anbefalinger om "vådområder", og områder, der kan etableres som afvanding.

Svar: Det er et politisk spørgsmål, men der er forståelse for synspunktet.